

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40565
Nom	Pràcticum: especialitat de llengua catalana (valencià) i la seua literatura
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	10.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	74 - Practicum de l'especialitat de llengua catalana (valencià) i la seva literatura	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GARCIA RAFFI, JOSEP V.	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura

RESUM

El Practicum de l'especialitat pretén proporcionar a l'estudiant el contacte amb la realitat escolar, afavorint processos de presa de decisions en situacions d'ensenyament i aprenentatge, així com afavorir l'adquisició d'habilitats socials i d'intervenció educativa amb l'objectiu que pugui respondre eficaçment a qüestions i problemàtiques essencials en l'acompliment docent. En el seu procés de desenvolupament fonamentalment es diferencien dues parts: una dirigida a l'observació crítica de la realitat educativa i l'altra dirigida bàsicament cap a l'experimentació de pràctiques docents d'aula. És en aquesta segona part on l'estudiant ha de dissenyar, desenvolupar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge propis de la seva especialitat. Els objectius generals de l'assignatura són els següents:

1. Observar i analitzar de forma crítica el context escolar.
2. Comprendre la normativa, funcionament i organització del centre escolar.
3. Desenvolupar la col·laboració amb els professionals dels centres de pràctiques.
4. Dissenyar, desenvolupar i avaluar les intervencions didàctiques en l'aula.
5. Reflexionar de forma crítica sobre les pràctiques d'aula per a innovar i millorar la qualitat de la pràctica docent.
6. Relacionar els coneixements teòric-pràctics amb les experiències del practicum.

7. Analitzar i valorar les experiències observades en els centres de pràctiques.
8. Comprendre el rol professional del professor.
9. Saber utilitzar amb criteri les TIC els diferents materials per a l'ensenyament.
10. Adquirir habilitats socials i competències d'intervenció educativa per a ocupar amb qualitat la funció docent.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.
- Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Adquirir experiència en la planificació, desenvolupament i avaluació de la llengua i la literatura catalanes.
- Acreditar un bon domini de l'expressió oral i escrita en la pràctica docent.
- Dominar les destreses i habilitats necessàries per a fomentar un clima que facilite l'aprenentatge i la convivència.
- Participar en les propostes de millora en els distints àmbits d'actuació a partir de la reflexió basada en la pràctica.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis, a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir habilitats d'aprenentatge que permeten la millora professional permanent.
- Conèixer els continguts curriculars corresponents a la llengua i la literatura catalanes, així com el cos de coneixements didàctics en torn dels processos d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies de la llengua i la literatura catalanes atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com a l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Cercar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per a poder programar les àrees i matèries de la seua responsabilitat docent.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva del mateix; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'estudiantat.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatges amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure la seua capacitat per a aprendre per si mateix i amb uns altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació en l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per a fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsqen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar a les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels seus fills.
- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.

- Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seua situació actual, perspectives i interrelació amb la realitat social de cada època.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Metodologia per a l'observació i anàlisi de la realitat docent

- L'observació participant en el centre de pràctiques: objectiu i utilitat per a la labor docent, variables que permet analitzar.
- Tècniques d'observació i de recollida d'informació: diaris de classe, llistes de control, escales d'estimació, registres de conducta, qüestionaris, entrevistes, etc.
- Fonts de documentació disponibles en els centres de pràctiques.
- Mètodes per a l'anàlisi i interpretació de la informació arreplegada.

2. Coneixement del centre educatiu de pràctiques

- La relació entre el centre educatiu de pràctiques i l'entorn: context físic, socioeconòmic, cultural i lingüístic.
- L'organització del centre educatiu. L'organització de les etapes educatives de l'especialitat. o La coordinació i cooperació entre docents.
- El projecte lingüístic de centre.
- L'alumnat propi de l'especialitat.
- Les relacions del centre educatiu amb la família, els serveis educatius externs (serveis psicopedagògics, centres d'assessorament d'ensenyants, etc.) i els serveis comunitaris (biblioteques, museus, etc.).
- El centre educatiu i l'administració educativa: marc legislatiu de referència.

3. La planificació educativa del centre i de l'especialitat

- Òrgans de coordinació docent.
- Adequació del marc curricular a la realitat educativa: objectius, competències i continguts.
- Criteris metodològics generals.
- Criteris d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat i criteris de promoció.
- Tractament de la diversitat en el marc del currículum ordinari.
- Tractament de la multiculturalitat i de la coeducació.
- Organització de l'orientació educativa i del pla d'acció tutorial.
- Adaptacions curriculars.
- Avaluació dels processos d'ensenyament, la pràctica docent i el treball de l'equip educatiu.

4. La pràctica docent observada en l'aula

- Programació d'aula i la seua relació amb els cicles i les etapes.
- Característiques del grup-classe. La interacció en l'aula. La tutoria.
- Metodologia d'ensenyament i aprenentatge, amb especial atenció als processos d'avaluació.
- Processos d'innovació i millora en la docència o els recursos i els materials utilitzats o les activitats complementàries i extraescolars.

5. La intervenció docent de l'estudiantat en pràctiques

- Disseny, posada en pràctica i avaluació d'intervencions educatives en l'aula.
- Anàlisi de resultats i propostes de millora per a futurs processos d'ensenyament i d'aprenentatge.

6. Valoració crítica dels processos d'ensenyament i aprenentatge**VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques externes		100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	200,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	250,00	

METODOLOGIA DOCENTActivitats presencials en el centre de pràctiques

- Treball tutelat: intervenció en l'aula

Participació dels i les estudiants en els processos d'ensenyament i aprenentatge de l'aula assignada del centre de pràctiques. En la primera fase de les pràctiques les tasques es centraran en l'observació de la realitat educativa en el seu centre i en el coneixement i l'anàlisi de l'actuació docent del tutor assignat. En la segona fase, les tasques de l'estudiantat seran d'intervenció en l'aula amb diferents graus de responsabilitat, sota la supervisió del professorat tutor.

- Treball tutelat: treball en grup en el centre de pràctiques

L'estudiant en pràctiques participarà en les reunions dels equips educatius dels quals forme part i col·laborarà en els projectes d'innovació i en les activitats extraescolars que el centre desenvolupa. Així mateix assistirà a totes les reunions i activitats organitzades perquè l'estudiantat en pràctiques conega en profunditat la realitat educativa del centre de pràctiques.

Tutories

Les tutories periòdiques, individuals i col·lectives, amb els tutors de la universitat serviran d'assessorament als estudiants.

Trobades per a l'intercanvi d'experiències.

Posada en comú d'experiències i reflexions procedents de les diverses estades en el centre de pràctiques per a contrastar situacions distintes viscudes per l'estudiantat.

Estudi i treball autònom

L'estudiant de pràctiques des de la perspectiva del docent investigador en l'aula haurà d'afrontar la planificació de les seues intervencions docents i la reflexió posterior a l'acció.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació de l'estudiant es tindrà en compte:

1. La qualificació pel tutor/a de el centre de pràctiques (valor atorgat 50%)

El tutor del centre pot fer una valoració fiable de les pràctiques en la mesura que ha portat a terme la tutorització directa de l'estudiant, considerant criteris com la participació de l'estudiant, la seua integració en l'equip de treball, la seua professionalitat, responsabilitat i iniciativa. Aquesta valoració es realitza mitjançant el qüestionari d'avaluació adjunt a aquesta Guia Acadèmica, que serà remès directament al tutor d'Universitat una vegada haja finalitzat la Fase II de les pràctiques (bé per e-mail o per correu postal a l'adreça del Màster de Secundària: Carrer Alcalde Reig 8; 46006 València).

2. La qualificació de l'informe final del Pràcticum pel tutor d'universitat (valor atorgat 25%)

A l'acabar les seues pràctiques l'estudiant haurà d'elaborar un informe final, d'entre 10 i 15 pàgines, que lliurarà al tutor d'universitat. Aquest informe contemplarà dos apartats:

a) Descripció de les pràctiques realitzades

En aquest apartat l'estudiant indicarà el context de treball (centre, tutor o professors amb els quals ha treballat, horari habitual, etc.), així com una breu descripció del tipus de treball realitzat (col·laboració amb el professorat, responsabilitat assumida en la classe, participació en projectes, creació de materials) i de les condicions en les quals s'ha realitzat.

b) Reflexió sobre el treball realitzat

En aquest apartat es demana a l'estudiant que faça una reflexió sobre el treball ocupat, en el qual, entre uns altres, poden tractar-se els següents aspectes:

a. Facilitats o dificultats trobades.

b. Estratègies metodològiques utilitzades en la classe.

c. Comunicació amb el professorat.

d. Relació amb l'alumnat.

i. Percepció sobre la motivació dels alumnes.

f. Innovacions que podrien facilitar el treball.

g. Sistemes d'avaluació utilitzats.

3. La qualificació pel tutor/a de la universitat (valor atorgat 25%).

El treball de seguiment i reflexió realitzat pel tutor de la Universitat li proporciona criteris per a emetre la seua pròpia valoració de les pràctiques realitzades per l'estudiant. Aquesta valoració es construeix principalment sobre els següents criteris:

- Assistència i participació en les reunions i seminaris de seguiment. Valoració de les pràctiques, en funció de les entrevistes amb el tutor del centre i/o les visites al centre quan aquestes es produïsquen.

La puntuació final del Pràcticum s'obté mitjançant la mitjana aritmètica ponderada de les tres qualificacions anteriors:

- Avaluació del tutor/a de el centre de pràctiques 50 %
- Qualificació de l'Informe final realitzat per l'estudiant 25 %
- Avaluació del tutor/a de la universitat 25 %

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Camps, A. (coord.) (2006). Diálogo e investigación en las aulas. Investigaciones en didáctica de la lengua, Graó.
- Coll, César et al. (coords.) (2008). El análisis de la interacción alumno-profesor: líneas de investigación, Revista de Educación, 346, 15-136.
- González, M., & Fuentes, E. J. (2011). El practicum en el aprendizaje de la profesión docente. Revista de Educación, 354, 47-70.
- López Río, J. (2018). La educación no es para todos, Crónica: revista científico profesional de la pedagogía y psicopedagogía, 3, 61-73
- Lu, H.-L. (2010). Research on peer coaching in preservice teacher education A review of literature. Teaching and Teacher Education, 26(4), 748-753. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2009.10.015>
- Mendoza Fillola, Antonio (2002) Las funciones del profesor de Literatura: bases para la innovación, Aspectos didácticos de lengua y literatura, 12, 109-140.

- Perrenoud, P. (2001). Développer la pratique réflexive dans le métier d'enseignant. Professionnalisation et raison pédagogique. ESF.
- Zabalza, M. Á. (2004). Diarios de clase: un instrumento de investigación y desarrollo profesional. Narcea.
- Zeichner, K. (1993). El maestro como profesional reexivo. Cuadernos de Pedagogía, 220, 44-49.
- Reglament de Pràctiques Externes Curriculars del Màster en Professorat d'Educació Secundària. Universitat de València.
https://www.uv.es/msecundaria/Reglament_practiques_externes_curriculars.pdf

Complementàries

- Clarke, M. (2004). Reflection: Journals and Reflective Questions: a Strategy for Professional Learning. Australian Journal of Teacher Education, 29(2), 1-13.
- Larrivee, B. (2000). Transforming teaching practice: becoming the critically reflective teacher. Reflective Practice, 1, 3, 293-307
- Larrivee, B. (2008). Development of a tool to assess teachers level of reflective practice. Reflective Practice, 9(3), 341-360.
- Levy, M. (2009). Web 2.0 implications on knowledge management. Journal of Knowledge Management, 13(1), 120-134. <https://doi.org/10.1108/13673270910931215>
- Li, D. (2005). Why do you blog: A Uses-and-Gratifications inquiry into bloggers' motivations [Master's Thesis]. Milwaukee, Wisconsin: Marquette University.
- Menzi, N., Telli, E., Dahan, G., & Akkoyunlu, B. (2019). Determining reflectivity levels of prospective teachers through blogs. International Online Journal of Education and Teaching (IOJET), 6(3). 582-596. <http://iojet.org/index.php/IOJET/article/view/500>
- Mule, L. (2006). Preservice teachers inquiry in a professional development school context: implications for the practicum. Teaching and teacher education, 22, 205-218.